

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๗๐๓/ ๖๙๗๖

สวค. ๑๗๘
วันที่ ๔ พ.ค. ๖๙
เวลา ๑๑.๓๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง . ส19972
รับที่ : ๖7149/59
วันที่ : 04 พ.ค. 59 เวลา : 11:05

กระทรวงพาณิชย์
๕๖๓ ถ. นนทบุรี
อ. เมือง จ. นนทบุรี
๑๑๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย สรุปผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๕๙ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา ขอเสนอเรื่องผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๕๙ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ โดยเรื่องนี้เข้า ข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

กฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ (Special ๓๐๑) ได้กำหนดให้สำนักงานผู้แทน การค้าสหรัฐอเมริกา (United States Trade Representative - USTR) ประเมินสถานะการคุ้มครองทรัพย์สินทาง ปัญญาของประเทศคู่ค้าของสหรัฐฯ ในช่วงปลายเดือนเมษายนของทุกปี โดยแบ่งสถานะของประเทศคู่ค้า ออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- (๑) ประเทศที่มีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามากที่สุด (Priority Foreign Country - PFC)
- (๒) ประเทศที่ต้องจับตามองเป็นพิเศษ (Priority Watch List - PWL)
- (๓) ประเทศที่ต้องจับตามอง (Watch List หรือ WL)

สหรัฐฯ ได้เคยจัดไทยไว้ในบัญชี PFC ในปี ๒๕๓๔ และบัญชี PWL ในปี ๒๕๓๕ - ๒๕๓๖ ก่อนจะปรับลงเป็นบัญชี WL ในปี ๒๕๓๗ - ๒๕๔๙ และปรับเป็นบัญชี PWL อีกครั้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ และล่าสุด เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๙ สหรัฐฯ ได้ประกาศสถานะฯ ประจำปี ๒๕๕๙ จัดไทยไว้ในบัญชี PWL

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) กำหนดให้เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพัน รัฐบาลไทย ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเนื่องจากการจัดสถานะประเทศไทยตามกฎหมายการค้าสหรัฐอเมริกา มาตรา ๓๐๑ พิเศษ เป็นการสรุปความเห็นของสำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐอเมริกา (USTR) ที่มีต่อสถานการณ์การคุ้มครอง ทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทย ซึ่งมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ ประกอบกับ ข้อกังวลและข้อเสนอแนะที่ระบุในรายงานของ USTR มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของหลายหน่วยงาน จึง เห็นควรพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการจัดสถานะดังกล่าว

๓. สาระสำคัญของผลการจัดสถานะประเทศไทย ตามกฎหมายการค้าสหรัฐฯ มาตรา ๓๐๑ พิเศษ ประจำปี ๒๕๕๙

๓.๑ สหรัฐฯระบุในรายงานฯ ว่าตระหนักถึงความตั้งใจในการพัฒนาระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ซึ่งรวมทั้งกรณีที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ สนับสนุนให้คนไทยเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยตระหนักว่าเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศไทยด้วย

๓.๒ อย่างไรก็ตาม สหรัฐฯ ยังคงมีข้อกังวล/ข้อเสนอแนะ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นแต่ละด้าน ดังนี้

๓.๒.๑ ด้านการป้องปรามการละเมิด

(๑) สหรัฐฯ เห็นว่าไทยยังไม่ให้ความสำคัญในลำดับต้นๆ กับการป้องปรามการละเมิด และการประสานระหว่างหน่วยงานยังไม่ดีพอ แม้จะมีการตั้งศูนย์ NICE ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ไทยจึงควรให้ความสำคัญกับการป้องปรามการละเมิดมากขึ้น

(๒) ปัญหาการละเมิด/การบังคับใช้กฎหมายที่สหรัฐฯ กล่าวถึงในรายงาน ได้แก่

- การใช้ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
- การละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มมากขึ้น
- การปลอมเครื่องหมายการค้า
- การดำเนินคดีทางแพ่งใช้เวลานานและค่าเสียหายที่เจ้าของสิทธิได้รับน้อย
- การขโมยสัญญาณเคเบิลและดาวเทียม

๓.๒.๒ ด้านแก้ไขกฎหมาย

สหรัฐฯ เห็นว่าไทยมีความคืบหน้าในการแก้ไขกฎหมาย เช่น การแก้ไข พ.ร.บ. ศุลกากรฯ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตรวจจับสินค้าละเมิดที่ในระหว่างผ่านแดนและถ่ายลำ และการออกพ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๒) ที่ให้ความคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures: TPM) และข้อมูลการบริหารสิทธิ (Rights Management Information: RMI) ในงานอันมีลิขสิทธิ์ และเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider: ISP) และพ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๓) ที่กำหนดความผิดเกี่ยวกับการบันทึกภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ (Camcording) อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นด้านกฎหมายที่ภาคเอกชนต่างชาติเห็นว่าไทยควรพิจารณาปรับปรุง ดังนี้

(๑) ไทยควรมีกฎหมายเอาผิดกรณีเจ้าของพื้นที่ปล่อยให้มีการขายสินค้าละเมิด (Landlord Liability)

(๒) พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ฯ เรื่อง TPM และ RMI ไม่มีมาตรการคุ้มครอง TPM และ RMI อย่างเพียงพอ

(๓) พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ฯ เรื่อง Camcording ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาในด้านกระบวนการในการบังคับใช้

(๔) พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ฯ เรื่อง ISP ที่กำหนดว่าเจ้าของลิขสิทธิ์อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้ ISP ระวังการละเมิดลิขสิทธิ์ ยังขาดกระบวนการที่ชัดเจนในการนำงานละเมิดออกจากระบบอินเทอร์เน็ต (notice-and-takedown)

(๕) ไทยควรให้ความสำคัญคุ้มครองข้อมูลการทดสอบยาและเคมีภัณฑ์เกษตร จากการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หรือการนำไปเปิดเผย (Data Exclusivity)

๓.๒.๓ ด้านการจัดทะเบียน

สหรัฐฯ มีข้อกังวลต่อปัญหาการค้างสะสม (backlog) การจดทะเบียนสิทธิบัตร

๓.๒.๔ ด้านอื่นที่มีได้เป็นประเด็นทรัพย์สินทางปัญญาโดยตรง ที่สหรัฐฯ เห็นว่าควรมีการหารือกับรัฐบาลและภาคเอกชนต่างประเทศอย่างใกล้ชิด

(๑) การเสนอร่างพ.ร.บ. ภาพยนตร์ฯ ที่มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดโควตาภาพยนตร์ต่างประเทศ

(๒) การเสนอร่างพ.ร.บ. ว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ฯ ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลการติดต่อสื่อสารทั้งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด

(๓) การกำหนดมาตรการด้านสาธารณสุข ควรมีกระบวนการที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเจ้าของสิทธิได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นด้วย

๓.๓ ประเทศที่อยู่ในบัญชี PLW ๑๑ ประเทศ ได้แก่ อัลจีเรีย อาร์เจนตินา ชิลี จีน อินเดีย อินโดนีเซีย คูเวต รัสเซีย ยูเครน เวเนซุเอลา และไทย โดยมีประเทศที่ได้รับการปรับสถานะจากบัญชี PWL ให้อยู่ในบัญชี WL ลดลงจากปี ๒๕๕๘ ที่มีจำนวน ๑๓ ประเทศ โดยปากีสถาน และเอกวาดอร์ ได้รับการปรับสถานะจากบัญชี PWL เป็นบัญชี WL

สำหรับประเทศที่ถูกจัดอยู่ในบัญชี WL มี ๒๓ ประเทศ เช่น บราซิล แคนาดา โคลัมเบีย เอกวาดอร์ อียิปต์ กรีซ เม็กซิโก ปากีสถาน เปรู โรมานี สวิตเซอร์แลนด์ ตุรกี และเวียดนาม ลดลงจากปี ๒๕๕๘ ที่มีจำนวน ๒๔ ประเทศ โดยสวิตเซอร์แลนด์ ได้ถูกจัดสถานะให้เข้ามาอยู่ในบัญชี WL จากเดิมที่มีได้อยู่ในบัญชี ๓๐๑ เนื่องจากปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์บนอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ทาจีสถาน เบลารุส ตรินแดดแอนดโตเบโก และปารากวัย ได้ถูกถอดออกจากบัญชี WL

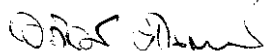
(รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย)

๔. ความเห็นกระทรวงพาณิชย์

ในการหารือระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสภายใต้กรอบความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างไทย - สหรัฐ (TIFA JC) เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๙ ณ กรุงวอชิงตัน สหรัฐฯ ได้เสนอให้ไทยพิจารณาจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Action plan) ร่วมกับสหรัฐฯ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ เห็นว่า แม้การจัดทำ Action plan อาจมิได้มีผลเชื่อมโยงกับการจัดสถานะของไทยโดยตรง แต่จะมีผลต่อพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อเจ้าของสิทธิทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และหากมีการปฏิบัติตาม Action plan อย่างจริงจังก็คาดว่าจะมีส่วนช่วยให้สหรัฐฯ จัดสถานะของไทยให้ดีขึ้นได้ในปีต่อไป จึงควรมีการหารือกับฝ่ายสหรัฐฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยเพื่อสรุปร่าง Action plan ที่ทั้งสองฝ่ายยอมรับร่วมกันต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางอริติ ตันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

โทร. ๐-๒๕๔๗-๔๖๕๒

โทรสาร ๐-๒๕๔๗-๔๖๕๑